

In 2006 publiceerde het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) een onderzoeksrapport over de determinanten van onveiligheidsgevoelens. Met name in het openbaar vervoer bleek meer data nodig te zijn om de complexe achtergrond van dergelijke gevoelens te ontrafelen. Dit onderzoek speelt in op deze vraag en onderzoekt de invloed van omgevingsfactoren en individuele factoren op veiligheidsgevoelens van mensen die zich op stations begeven. Het opgestelde conceptuele model suggereert dat de externe (stations)omgeving een indirect effect heeft op onveiligheidsgevoelens omdat de informatie uit de omgeving wordt gemedieerd door een intern informatieverwerkingsproces.

De data werd verzameld met behulp van een online vragenlijst die onder 11.025 treinreizigers werd verspreid en door 2817 reizigers werd ingevuld. De resultaten van het onderzoek lieten zien dat met name de aanwezigheid van overlastgevende of bedreigende anderen en een hoge inschatting van de kans om slachtoffer te worden bepalend zijn voor de ontwikkeling van onveiligheidsgevoelens. Deze twee factoren hebben invloed op elkaar: de aanwezigheid van bedreigende anderen is de belangrijkste voorspeller voor een verhoogde gepercipieerde kans op slachtofferschap. De mediërende werking van het individuele informatieverwerkingsproces bleek minder sterk te zijn dan het conceptuele model suggereerde. De directe invloed van de omgeving op onveiligheidsgevoelens bleek aanzienlijk sterker te zijn dan het indirecte effect.

Het totale effect van de beïnvloedbare situationele variabelen laten zien aan welke aspecten NS prioriteit zou moeten geven. Aanwezigheid van bedreigende anderen moet allereerst worden aangepakt, omdat dat de sterkst verklarende factor is voor onveiligheidsgevoelens. Overzicht, mogelijkheden om weg te kunnen (Entrapment) en toezicht moeten vervolgens worden verbeterd.